

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 12 października 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o pożyczkach z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Na podstawie art. 15 ust. (2) pkt c) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 40, poz. 364) zarządzam co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym powołane są artykuły bez bliższego określenia,

oznaczają one artykuły ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 40, poz. 364).

§ 2. Pożyczek na cele wymienione w art. 3 ust. (2) można udzielać:

- 1) uczestnikom scalenia gruntów, właścicielom gruntów, które uległy zamianie, zastępującej scalenie oraz osobom, które sprzedały ziemię właścicielom karłowatych gospodarstw, objętych scalem, i przeniosły się na gospodarstwa, położone poza obszarem scalenia;
- 2) nabywcom działek, powstałych z parcelacji ziemi państwowej i osadnikom wojskowym — z wyłączeniem pożyczek na nabycie ziemi;
- 3) nabywcom działek, powstałych z parcelacji ziemi, nie stanowiącej własności Państwa, oraz właścicielom karłowatych gospodarstw, nabywającym, choćby nie z parcelacji, ziemię na uzupełnienie gospodarstw;
- 4) b. dzierżawcom długoletnim, czynszownikom, dzierżawcom, podlegającym ochronie i innym użytkownikom, nabywającym ziemię na podstawie ustaw o uwłaszczeniu i wykupie dzierżawionej ziemi;
- 5) osobom, nie uczestniczącym w przebudowie ustroju rolnego, których grunty objęte zostały robotami melioracyjnymi, przeprowadzanymi przy przebudowie ustroju rolnego, — na melioracje oraz prace z nimi związane.

§ 3. (1) Pożyczki na nabycie ziemi nie mogą przekraczać 50% szacunku nabywanej ziemi. Zasłużonym żołnierzom i inwalidom armii polskiej oraz polskich formacji ochotniczych, uzdolnionym do pracy na roli, a także pracownikom folwarcznym, tracącym pracę w związku z parcelacją, można udzielać pożyczek na nabycie ziemi do 90% szacunku nabywanej ziemi.

(2) Łączna wysokość pożyczek, udzielonych z Funduszu, nie może przekraczać: dla uczestników scalenia — 50% szacunku ziemi, dla pracowników folwarcznych, nabywających działki w związku z utratą pracy wskutek parcelacji, oraz dla zasłużonych żołnierzy i inwalidów armii polskiej oraz polskich formacji ochotniczych, nabywających działki z parcelacji, — 100% szacunku ziemi, dla pozostałych pożyczkobiorców — 75% szacunku ziemi (§ 8).

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w poszczególnych przypadkach zezwolić na udzielenie pożyczki, przekraczającej normy określone w ust. (1) i (2) z tym jednak, aby łączna wysokość pożyczek z Funduszu nie przekraczała w żadnym razie 100% szacunku ziemi i zabudowań.

§ 4. Pożyczki oraz inne należności Funduszu mogą być konwertowane na jedną pożyczkę, w myśl art. 11, bez ograniczeń, wynikających z § 3.

§ 5. Pożyczki zabezpiecza się zasadniczo na pierwszym miejscu hipoteki gospodarstwa,

korzystającego z pożyczki lub innej nieruchomości ziemskiej. Zabezpieczenie na dalszym miejscu hipoteki jest dopuszczalne, jeżeli pożyczka wraz z poprzedzającymi ją hipotekami i innymi ciężarami rzeczowymi mieści się w granicach 75% szacunku ziemi i zabudowań.

§ 6. W przypadkach, gdy obciążenie gospodarstwa sumą pożyczki oraz innymi niezahipotekowanymi należnościami Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (art. 15 a ust. (1)) nie przekracza 100 złotych w stosunku do 1 ha, można udzielić pożyczki bez zabezpieczenia hipotecznego i poręki.

§ 7. (1) Udzielenie pożyczki za poręką dopuszczalne jest, gdy pożyczka nie zostaje udzielona na nabycie ziemi, a suma pożyczki nie przekracza 1.000 złotych; okres umorzenia pożyczki (§ 12) nie może w tym przypadku przekraczać 8 lat.

(2) Poręki za pożyczkę winny udzielić co najmniej dwie majątkowo odpowiedzialne osoby; jednak pożyczki do wysokości 750 złotych można udzielić za poręką jednej majątkowo odpowiedzialnej osoby.

§ 8. (1) Jeżeli wysokość zadłużenia z Funduszu łącznie z pożyczką, która ma być przyznana, przekracza 1.000 złotych, należy przeprowadzić szacunek ziemi i zabudowań w celu określenia wystarczalności zabezpieczenia (§ 5) i dopuszczalnej wysokości pożyczek (§ 3). Szacunek przeprowadza się według przepisów, stosowanych przy ustalaniu ceny sprzedażnej parcelowanej ziemi państwowej. Za szacunek budynków, ubezpieczonych od ognia, przyjmuje się wysokość, w jakiej zostały one ubezpieczone.

(2) Przy szacunku, przeprowadzanym w związku z udzieleniem pożyczki na wzniesienie zabudowań, do szacunku ziemi dolicza się przewidywaną wartość tych zabudowań. Przy udzieleniu pożyczek na melioracje przy szacunku ziemi uwzględnia się wzrost wartości, przewidywany wskutek wykonania zamierzonych melioracji; zwiększenie szacunku nie może jednak przekraczać 75% przewidywanego wzrostu wartości.

(3) Przy udzielaniu pożyczek uczestnikom scalenia klasyfikacja gruntów poszczególnych gospodarstw może być oparta na porównaniu klas gruntów, ustalonych w toku scalenia, z klasami gruntów, przewidzianymi w przepisach, określonych w ust. (1).

§ 9. Pożyczki będą określane i hipotekowane w złotych w złocie (art. 15 i 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju piętynęgo — Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 855).

§ 10. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wydawać będzie w miarę potrzeby zarzą-

dzenia w przedmiocie przystosowania przepisów rozporządzenia niniejszego do pożyczek, połączonych z kupnem drewna z lasów państwowych, oraz do pożyczek w naturze, w szczególności na cele zagospodarowania łąk. W razie przyznania pożyczek w naturze (art. 9 ust. (3)) równowartość pieniężną wydanych materiałów uważa się za sumę wypłaconej pożyczki.

§ 11. (1) Spłata pożyczek, zabezpieczonych hipotecznie, następuje w półrocznych ratach amortyzacyjnych, płatnych w dniu 1 kwietnia za pierwsze półrocze kalendarzowe i w dniu 1 października za drugie półrocze kalendarzowe.

(2) Spłata pożyczek, udzielonych bez zabezpieczenia hipotecznego, następuje w rocznych ratach, płatnych w dniu 1 października.

§ 12. (1) Ustala się następujące dopuszczalne okresy amortyzacyjne: 8, 16, 31, 36 i 41 lat. W razie zastosowania okresu ulgowego (art. 10 ust. (3)), okres amortyzacyjny nie może być dłuższy niż 36 lat. Dla pożyczek konwersyjnych (art. 11) prócz wyżej wymienionych okresów amortyzacyjnych dopuszczalny jest okres 60-letni.

(2) Okres amortyzacyjny ustalony przy udzieleniu pożyczki można w uzasadnionych przypadkach zastąpić przez okres dłuższy w ramach przepisów ust. (1).

§ 13. Okres amortyzacyjny rozpoczyna się w najbliższym dniu 1 stycznia lub 1 lipca po wypłacie pożyczki lub po upływie okresu ulgowego.

§ 14. Przy rozpoczęciu spłaty pożyczki konwersyjnej okresu ulgowego (art. 10 ust. (3)) nie udziela się. Wysokość raty rocznej z tytułu pożyczki konwersyjnej nie może być wyższa od sumy rat rocznych, przypadających do zapłaty przed konwersją z tytułu należności konwertowanych.

§ 15. Oprocentowanie pożyczek wynosi 3% w stosunku rocznym.

§ 16. Dłużnik ma prawo spłacenia w każdym czasie całości lub części pożyczki przed ustalonym terminem spłaty. Przedterminowe spłaty zalicza się na poczet rat najbliższych; jeżeli jednak przekraczają one dwie raty amortyzacyjne, prócz raty bieżącej, to zmniejsza się odpowiednio wszystkie raty amortyzacyjne.

§ 17. W razie trudności płatniczych, wynikłych z powodu nieurodzaju, pożaru lub innej klęski, śmierci albo ciężkiej choroby dłużnika lub jedynego żywiciela rodziny itp., można udzielić dłużnikowi ulg w spłacie pożyczki w postaci odroczenia terminu płatności raty na okres do pięciu lat lub w postaci rozłożenia raty na terminy płatności rat następnych, przypadających w okresie pięciu lat. Odroczenie

lub rozłożenie na raty może obejmować najwyżej cztery raty półroczne lub dwie raty roczne. Za czas odroczenia lub rozłożenia na raty nie pobiera się odsetek.

§ 18. W uzasadnionych przypadkach Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może obniżyć oprocentowanie pożyczek lub umarzać raty amortyzacyjne w części, przypadającej według planu umorzenia na oprocentowanie kapitału pożyczki.

§ 19. W razie nieuiszczenia raty w terminie, liczy się od tej raty odsetki w wysokości 1/2% za każdy cały lub rozpoczęty miesiąc, poczynając od upływu 3 miesięcy po terminie płatności, aż do czasu spłacenia całej raty. Jeżeli niespłacona część pożyczki zostanie przeniesiona do dłuższego okresu amortyzacyjnego, to wymienionych w paragrafie niniejszym odsetek, należnych do tego czasu, nie pobiera się.

§ 20. Przy udzieleniu pożyczki zastrzega się, że do czasu całkowitej spłaty pożyczki nie wolno gospodarstwa, na które pożyczka została przyznana lub na którym jest zabezpieczona, bez zezwolenia właściwego urzędu (§ 24 ust. (2)) sprzedawać ani oddawać w całości lub części w dzierżawę lub użytkowanie. Zastrzeżenie to jest zbędne, jeżeli na mocy innych przepisów ograniczenia podobnej treści zostały już wniesione do ksiąg hipotecznych danej nieruchomości lub jeżeli ograniczenia takie obowiązują z mocy ustawy.

§ 21. Wymienione w § 20 ograniczenia ujawnia się w księgach hipotecznych, jeżeli pożyczki udzielono za zabezpieczeniem hipotecznym.

§ 22. (1) Niespłacona suma pożyczki wraz ze wszystkimi należnościami staje się natychmiast wymagalna:

- 1) jeżeli dłużnik nie uiszczy we właściwych terminach dwóch kolejnych rat amortyzacyjnych;
- 2) jeżeli dłużnik rozporządza gospodarstwem wbrew ograniczeniom, określonym w § 20 lub wbrew ograniczeniom podobnej treści, wynikającym z przepisów ustawowych;
- 3) jeżeli dłużnik nie użył pożyczki na cel, na który została przyznana;
- 4) jeżeli dłużnik nie dopełni zastrzeżonego przy udzieleniu pożyczki obowiązku ubezpieczenia od ognia;
- 5) jeżeli dłużnik nie dopełni zastrzeżonego przy udzieleniu pożyczki obowiązku wywołania lub uregulowania hipoteki i hipotecznego zabezpieczenia pożyczki;
- 6) jeżeli do nieruchomości, na którą przyznano pożyczkę, skierowana zostanie egzekucja, choćby udzielona pożyczka nie była na tej nieruchomości hipotecznie zabezpieczona.

(2) Przepisy ust. (1) stosuje się także w okresie ulgowym.

§ 23. (1) Za dowód zawarcia umowy pożyczki uważa się:

- 1) przy udzielaniu pożyczek, zabezpieczanych hipotecznie, oświadczenie właściwej instytucji (§ 24 ust. (1)) o przyznaniu pożyczki wraz z dowodem wypłaty (przekazem) sumy pożyczki;
- 2) przy udzielaniu pożyczek bez zabezpieczenia hipotecznego (§ 6 i 7) — oświadczenie dłużnika, złożone według wzoru, ustalonego przez instytucję, przyznającą pożyczkę (§ 24 ust. (1)) oraz oświadczenie tej instytucji o przyznaniu pożyczki wraz z dowodem wypłaty (przekazem) sumy pożyczki.

(2) Wymienienie ogólnych warunków pożyczki w dowodach umownych można zastąpić przez powołanie się na rozporządzenie niniejsze.

§ 24. (1) Przyznanie pożyczki stosownie do potrzeby i zdolności płatniczej dłużnika, ustalenie warunków pożyczki, udzielanie ulg w spłacie pożyczki, przeniesienie do dłuższego okresu umorzenia oraz wszelkie inne czynności, związane z udzieleniem i administrowaniem pożyczki, z wyjątkiem czynności, określonych w ust. (2), należą do Państwowego Banku Rolnego.

(2) Do udzielania zezwoleń, przewidzianych w § 20, do stwierdzania okoliczności, uzasadniających natychmiastową wymagalność pożyczki w myśl § 22 pkt 2), 3) i 4) oraz do wykonywania w związku z powyższymi uprawnieniami ogólnego nadzoru nad gospodarką dłużnika, właściwy jest starosta. Do starosty należy również przeprowadzanie szacunku w związku z udzieleniem pożyczki.

§ 25. (1) Pożyczkę przyznaje się na skutek podań, składanych do Państwowego Banku Rolnego za pośrednictwem starosty. Pożyczkę konwersyjną (§ 4) można przyznać także bez wniosku dłużnika.

(2) Podania o przyznanie ulg, przewidzianych w § 17, lub o przeniesienie pożyczki do dłuższego okresu umorzenia (§ 12 ust. (2)) składa się bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego, podania zaś o przyznanie ulg, określonych w § 18, — do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

§ 26. O przyznaniu pożyczki Państwowy Bank Rolny zawiadamia osobę, ubiegającą się o pożyczkę. W razie nieuwzględnienia podania o pożyczkę lub przy odmownym załatwieniu podania o udzielenie ulg w spłacie pożyczki, a także przy odmowie przyjęcia poręczycieli

(§ 7), Bank nie jest obowiązany do podania powodów odmowy.

§ 27. Państwowy Bank Rolny może uznać, że osoba, którą powiadomiono o przyznaniu pożyczki, zrzekła się pożyczki, jeżeli w wyznaczonym terminie nie dopełni wskazanych przez Bank czynności, w szczególności nie złoży przewidzianego w § 23 ust. (1) pkt 2 oświadczenia lub nie dostarczy dowodów hipotecznego zabezpieczenia pożyczki w przypadkach, w których Bank zażąda, aby zabezpieczenie pożyczki nastąpiło staraniem dłużnika.

§ 28. Oprocentowanie pożyczek, wypłaconych po dniu 28 października 1934 r., a przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, obniża się do 3% w stosunku rocznym wraz z kosztami administracyjnymi, jeżeli z mocy innych przepisów dłużnicy nie korzystają z dalej idących ulg w oprocentowaniu.

§ 29. Wypłata pożyczek przyznanych, a niewypłaconych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, nastąpi według przepisów dotychczas obowiązujących.

§ 30. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 23 grudnia 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o zasadach administrowania i dysponowania funduszem zapomóg i kredytu ulgowego (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr 7, poz. 51), zmienione rozporządzeniem z dnia 15 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 928); rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 14 stycznia 1927 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o państwowej pomocy kredytowej przy scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 36), zmienione rozporządzeniem z dnia 10 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 90) i rozporządzeniem z dnia 9 września 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 552); rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 5 lipca 1929 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Skarbu o państwowej pomocy kredytowej na cele budowlane przy scalaniu gruntów i zamianie gruntów, zastępującej scalenie (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 472), oraz rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 16 kwietnia 1929 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Rolnictwa o pomocy kredytowej na meliorację, przeprowadzane przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 294), zmienione rozporządzeniem z dnia 1 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 192).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

J. Poniatowski